

Proces-verbaal Working Group Belgian Grid (WG BG) 01/12/2017

Aanwezig : A. Detollenaere (ODE)
V. Demeyer (FEBEG)
B. Gouverneur (Synergrid)
S. Harlem (FEBEG)
E. Mees (CREG)
P. Ottoy (VREG)
J. Robbelein (FOD)
M. Van Bossuyt (FEBELIEC)

D. Zenner (Voorzitter)
H. Vandenbroucke, R. Vande Zande, T. Desmet, A. Tsiokanos, C. Aymen (Elia)

Afwezig: W. Aertsens (INFRABEL)
P. Claes (FEBELIEC)
M. Ceusters (FEBELIEC)
B. De Wispelaere (FEBEG)
N. Leroy (EDORA)
M. Maenhoudt (CREG)
K. Nijs (VOKA)
A. Pirard (CWaPE)
W. Van Melkebeek (FEBEG)
F. Vanwynsberghe (FEBELIEC)

Agenda

1. Opening van de vergadering van de WG Belgian Grid van 1 december 2017
2. Goedkeuring van het proces-verbaal van de vergaderingen van 4 september en 7 november 2017
3. Implementatie van de netwerkcodes: Stand van zaken
4. Aanpassing van het Federaal Technisch Reglement
 - 4.1. Voorbereiding van de Workshop van 18/12/2017
 - 4.2. Wish list – niet ‘netwerkcodes’ gerelateerde aanpassingen
 - 4.3. Opslag
 - 4.4. GFlex
5. Voorstellen van wijzigingen aan het toegangscontract
 - 5.1. Feedback van de leden van de WG BG m.b.t bijlages 10 en 11 (behouden of verwijderen van de bijlages?)
 - 5.2. Next steps
6. Diversen
 - 6.1. Vergaderingen Q1-2018 – voorstel

PROCES-VERBAAL

1. Opening van de vergadering van de WG Belgian Grid van 1 december 2017.

De Voorzitter van de WB Belgian Grid verwelkomt alle deelnemers en opent de vergadering.

2. Goedkeuring van het proces-verbaal van de vergaderingen van 4 september en 7 november 2017

Het proces-verbaal van 4 september 2017 wordt integraal, zonder wijzigingen, goedgekeurd door de leden van de WG BG.

Aangezien het proces-verbaal van de vergadering van 7 november 2017 pas de dag voorafgaand aan deze WG BG werd overgemaakt aan de leden, zal het voorstel van proces-verbaal worden goedgekeurd tijdens de volgende vergadering (23.01.2018) zodanig dat er voldoende tijd wordt gegeven aan de leden om het verslag door te nemen.

FEBEG maakt alvast de opmerking dat het verslag van 7 november 2017 geen melding maakt van de vraag of de lijst van leveringspunten geassocieerd met een leverancier in het kader van Transfer of Energy gepubliceerd kan worden ter inzage van de betrokken leverancier. De Voorzitter van de WG BG geeft aan dat dit a priori confidentiële informatie is en bijgevolg niet publiek kan gemaakt worden. Wel moet het mogelijk zijn om bepaalde informatie op de Customer Hub beschikbaar te stellen voor de betrokken partijen waarbij het steeds belangrijk blijft welke informatie beschikbaar kan worden gesteld (TSO punten, DSO of CDSO punten?) en de confidentialiteit te respecteren. Elia geeft aan te zullen bekijken wat al dan niet mogelijk is, alsook welke impact dit heeft qua noodzakelijke IT-ontwikkelingen.

Bijgevolg stelt de Voorzitter van de WG BG voor om deze conclusie te noteren in het verslag van deze WG BG van 1 december 2017.

3. Implementatie van de netwerkcodes: Stand van zaken

ELIA geeft een overzicht van de huidige stand van zaken van de netwerkcodes en guidelines op Europees niveau. Sinds de laatste vergadering van de WG BG (07.11.2017) zijn er twee nieuwe codes in werking getreden. Op 28 november 2017 werden namelijk de 'Electricity Balancing Guideline - EBGL' en de 'Netwerk Code Emergency & Restoration - NC E&R' gepubliceerd. Beide netwerkcodes zullen in werking treden op 18 december 2017.

Daarnaast licht ELIA toe dat de 'EBGL' voorschrijft om binnen de 6 maanden na inwerkingtreding een voorstel van 'Terms and Conditions' (T&C) BRP en BSP in te dienen bij de regulator. Omtrent dit voorstel zal een publieke consultatie worden gelanceerd tussen 15 maart en 15 mei 2018.

Hier stelt de VREG de vraag hoe deze T&C BRP zich zullen verhouden ten opzichte van het huidige ARP-contract en of dit contract bijgevolg zal verdwijnen. ELIA geeft aan dat er momenteel gewerkt wordt aan een voorstel en dat er inderdaad grote delen van het ARP-contract behouden kunnen/zullen worden maar het niet uitsluit dat er wijzigingen worden doorgevoerd aan het format of structuur van het contract.

Wat betreft de NC E&R, stelt FEBELIEC zich de volgende vragen:

- Hoe zal men omgaan met de bepalingen van deze code in het kader van de herziening van het Federaal Technisch Reglement (FTR), alsook met bepaalde gedefinieerde rollen zoals bijvoorbeeld deze van de 'Defense Service Provider'. ELIA geeft aan dat de ambitie erin moet bestaan een 'kapstok' te voorzien in het FTR voor deze rollen en de te definiëren T&Cs. De T&Cs zelf zijn dan op hun beurt documenten die een regulatoire goedkeuring vereisen.
- Is er reeds gekeken naar de regionale impact van deze code? ELIA geeft aan de analyse van deze code momenteel volop lopende is en dat eens deze finaal is zal worden teruggekoppeld naar de leden van de relevante werkgroepen (onder de Users Group).

4. Aanpassing van het Federaal Technisch Reglement

4.1. Voorbereiding van de Workshop van 18/12/2017

Elia presenteert een overzicht van de toekomstige geplande activiteiten:

- Op 18 december 2017 zal de derde Workshop FTR plaats vinden in de Koninklijke Bibliotheek. ELIA licht alvast de agenda voor deze workshop kort toe en bevestigt dat de eerste documenten zullen worden overgemaakt aan de deelnemers op 5 december 2017. VREG stelt de vraag of tijdens deze workshop ook de samenwerking met de DSOs zal worden toegelicht. ELIA bevestigt dat dit topic op de agenda zal staan.
- Een tweedaagse workshop zal worden georganiseerd op 6 en 7 februari 2018 om voldoende tijd te voorzien om de verschillende, openstaande aspecten van het FTR te bespreken. Dit zullen de laatste workshops zijn voor de lancering van de publieke consultatie. Ook de impact van het ICAROS-project op het FTR zal in meer detail worden toegelicht.
- Daarnaast zal er een bijkomende Elia Users Group informatiesessie worden georganiseerd op datum van 12 maart 2018 omtrent het volledige voorstel dat door Elia zal worden voorgelegd ter consultatie. De publieke consultatie omtrent het FTR en de 'General Requirments RfG, DCC en HVDC' zal gelanceerd worden op 15 maart 2018.
- Eind maart 2018 zal er ook nog een informatieve workshop worden georganiseerd voor de diverse marktpartijen en netgebruikers, waar de focus voornamelijk zal liggen op de feitelijke impact van deze codes voor deze verschillende marktpartijen en netgebruikers. Zowel FEBEG als FEBELIEC bevestigen dat ze dit initiatief volledig ondersteunen en geven nogmaals aan dat er inderdaad een grote noodzaak is om hun leden te informeren en sensibiliseren van wat er effectief op hen afkomt ten gevolge van de feitelijke implementatie van deze Europese netwerkcodes en guidelines.

Als algemene bemerking omtrent de organisatie van de workshops FTR vragen FEBEG en FEBELIEC om een duidelijke planning + timing te verkrijgen zodat hun vertegenwoordiging correct kan worden afgesteld. ELIA geeft aan dat men dit telkens duidelijk probeert te vermelden in de uitnodiging maar gaat na in welke mate dit alsnog kan verbeterd worden.

Daarnaast geeft FEBEG aan dat volgens de bepalingen van de 'System Operation Guideline' (SOGL) de deadline voor het aanleveren van de compliance en verificatie data op 14 december 2017 valt. Echter, tot op vandaag is niet duidelijk welke informatie aangeleverd dient te worden. Bijgevolg wenst FEBEG de bevestiging dat na het verstrijken van deze deadline de producenten niet aangesproken kunnen worden omwille van het niet nakomen van deze deadline. ELIA informeert de leden van de WG BG dat de oefening gaande is omtrent welke informatie ze exact willen opvragen en eens deze gefinaliseerd is, hierop zal teruggekomen worden tijdens een volgende vergadering van de WG BG.

Tot slot herhaalt de voorzitter van de WG BG nogmaals dat opmerkingen en/of suggesties op de Minutes of Meeting van de twee voorgaande workshops FTR nog steeds welkom zijn. FEBELIEC geeft aan dat het hun bemerkingen omtrent het voorstel voor hoofdstuk omtrent de CDSOs zullen overmaken.

4.2. 'Wish list' – niet 'netwerkcodes' gerelateerde aanpassingen

ELIA presenteert het overzicht van de verschillende topics van de 'wish list' (destijds overeengekomen met de leden van de WG BG) en hoe deze zijn of zullen worden meegenomen in het kader van het nieuwe voorstel van FTR. Wat betreft de netverliezen, geeft de Voorzitter van de WG BG aan dat men hierop nog zal terugkomen in één van de volgende vergaderingen van de WG BG.

Daarnaast wordt er door FEBELIEC ook verwezen naar de lopende consultatie omtrent het ICAROS-project waarbij er 4 design nota's worden geconsulteerd. Hierbij stelt men wel de vraag wat de waarde is van de eerste nota aangaande de rollen en verantwoordelijkheden? ELIA geeft aan dat het doel van deze specifieke nota is om het overkoepelende kader te verduidelijken en mee te geven wat de verschillende rollen en verantwoordelijkheden van de marktpartijen zullen zijn, alsook (waar reeds mogelijk) aan te geven welke aanpassingen nodig zullen zijn aan het FTR, de toepasselijke contracten en de toekomstige 'Terms and Conditions' (T&Cs).

4.3. Opslag

ELIA licht het wettelijk kader voor storage toe zoals beschreven in de netwerkcodes, alsook de aanpak die ELIA wenst te hanteren voor het schrijven van de noodzakelijke bepalingen in het FTR:

- Er zal een sub-sectie worden gecreëerd met de nodige verwijzingen naar de bepalingen in de netwerkkode RfG; er wordt geen specifiek hoofdstuk toegevoegd.
- Invoering van de definitie van een Storage Park Module (SPM) alsook extra bijkomende nieuwe definities.
- Vier situaties zullen beschreven worden voor het laden of injecteren (operationele modus).
- Een uitzondering zal voorzien worden voor 'emergency generation'.
- Vereisten zijn gerelateerd ten aanzien van de converter (Pmax) en niet het voltage niveau van de aansluiting.

Wat betreft een storage eenheid gelegen in een CDS, stelt FEBELIEC dat via de netwerkkode DCC er een verplichting bestaat om te voldoen aan de gedefinieerde technische vereisten. Tevens maakt FEBELIEC de opmerking dat deze vereisten enkel van toepassing zijn op nieuwe installaties. ELIA bevestigt dat het inderdaad enkel van toepassing zal zijn op nieuwe storage installaties. De aanpak omtrent de toepasbaarheid van bepaalde vereisten voor nieuwe installaties (substantial modernisation conform productie en demand) wordt ook hier consistent doorgevoerd.

FEBELIEC meldt ook dat de vereisten en specificaties kunnen wijzigingen naar gelang type van batterij (vb: elektrische wagens – tesla versus Leaf), alsook dat voor een type B enkel 'on/off schedules' moeten worden overgemaakt, dit in tegenstelling tot de types C/D waar er wel degelijk een 'schedule (MW)' moet worden overgemaakt aan de system operator. Als toevoeging hierop vraagt FEBEG of de Tesla batterijen die in parallel werken met het netwerk of deze wel degelijk moeten voldoen aan de gestelde technische voorwaarden. ELIA bevestigt dat deze alsook batterijen van een andere leverancier inderdaad 'compliant' moeten zijn.

ELIA geeft ook aan dat DSOs en CDSOs hun eigen vereisten zullen moeten opstellen en die afstemmen met de competente regulatoren voor SPMs aangesloten op hun netwerk.

VREG stelt dat de vereiste van 'a remote control' meer in detail moet bekeken worden, omdat afhankelijk van de gebruikte technologie en de exacte noden voor de telecontrole of "remote controle", dit een impact kan hebben op de business case van (kleine) opslageenheden. ELIA geeft aan dat het voorstel enkel van toepassing is voor de installaties van het type B en niet voor type A en dat dit in lijn is met de voorwaarden van de netwerkcode RfG en de bepalingen gedefinieerd op Europees niveau (ENTSO-E).

4.4. GFlex

ELIA licht in eerste instantie de huidige wettelijke en regulatoire kaders en/of initiatieven toe die van toepassing zijn in de verschillende regio's (Wallonië, Vlaanderen en Brussel) om nadien in te gaan op het voorstel van aanpak aangaande de invoeging van bepalingen omtrent GFlex in het FTR (dit als opvolging van de 'wish-list' voor niet-netwerkcode gerelateerde topics). Effectieve tekstvoorstellen aangaande GFlex voor het FTR zullen worden voorgesteld tijdens Workshop 4 (6/7.02.2018). ELIA informeert de leden ook dat het voorstel voor het FTR geïnspireerd is op de regionale kaders/initiatieven (bv: toepassing voor alle eenheden alsook het principe van permanente flexibele toegang mits goedkeuring van de regulator).

FEBEG stelt de vraag of het toekennen van een flexibele toegang niet steeds een tijdelijk karakter zou moeten hebben, sterker nog dat er een verplichting (met bijhorende schadevergoeding) voor de TSO tot aansluiting van alle eenheden zou moeten zijn? Dan stelt zich uiteraard wel de vraag wie de termijn zal bepalen waartegen de investering voor aansluiting effectief verwezenlijkt moet worden – welke termijn is redelijk? FEBELIEC verwijst hier ook naar de problematiek voor het verkrijgen van vergunningen die meespeelt en mogelijks een vertragende factor kunnen spelen.

ELIA stelt dat het inderdaad soms het geval zal zijn dat de flexibele toegang een tijdelijk karakter heeft, maar dat dit niet altijd het geval hoeft te zijn, aangezien dit afhangt van de te maken investering (die afhankelijk is van de keuze van de TSO inzake een goed en efficiënt netbeheer, de redelijkheid ervan en de goedkeuring van de regulatoren vereist). ELIA benadrukt nogmaals dat Gflex ontwikkeld werd om de producenten tegemoet te komen aangezien het alternatief een weigering van aansluiting zou betekenen. Wat betreft een mogelijks vergoedingsmechanisme, heeft ELIA begrip voor het feit dat indien de TSO beslist de investering niet te maken, een vergoeding voor de producent van toepassing zou worden. Echter volgens ELIA moet dit bij wet of decretaal worden vastgelegd. Bijgevolg zal er hieromtrent dus geen voorstel worden opgenomen in de tekst van het FTR. FEBEG vraagt of Elia een initiatief zal nemen om een wettelijke basis te verkrijgen? Hier geeft de Voorzitter van de WG BG aan dat het niet Elia toekomt hier enig initiatief te ondernemen maar dat zij bereid zal zijn hieraan mee te werken. FEBELIEC ondersteunt de gevoerde argumentatie van Elia.

VREG vraagt of er geen verduidelijking nodig is in verband met de volgorde van activatie – namelijk hoe zal deze verlopen? ELIA geeft aan dat hier de wet toegepast wordt, met name de regels van priority of dispatch. Hetgeen betekent eerst GFlex: grijs voor groen en nadien de conventionele productie-eenheden, uiteraard ook eerst grijs voor groen. Bijkomend pleit de Voorzitter van de WG BG voor het behoud van de klassieke manier van werken waarin de rol van de BRP wordt erkend, alsook om dit zoveel mogelijk te aligneren en harmoniseren op federaal en regionaal niveau. Deze oproep wordt ondersteunt door FEBEG die stelt dat het redispatch-model inderdaad het

meest 'faire' model is en dat het belangrijk is om rekening te houden met de impact op de BRP. FEBEG vraagt eveneens dat de BRP tijdig geïnformeerd kan worden zodat deze de impact kan beperken. Elia bevestigt dat dit kan worden voorzien en zal nagaan hoe dit kan worden meegenomen in het voorstel.

De VREG stelt wel dat het voorstel voor Vlaamse regelgevend kader enkel in een vergoeding van congestie voorziet en niet voor netonderbrekingen.

5. Voorstellen van wijzigingen aan het toegangscontract

5.1. Feedback van de leden van de WG BG

Wat betreft bijlages 10 en 11 van het toegangscontract (vaste en flexibele band levering) stelde ELIA tijdens de BG van 7 november 2017 de vraag aan de leden van de WG BG of deze bijlages (en de daarin vervatte producten) al dan niet dienden behouden te blijven, dit aangezien deze producten amper tot nooit zijn gebruikt. Bijkomend vergt de toepassing van de Transfer of Energy regels specifieke IT-ontwikkelingen met betrekking tot deze producten. Elia wenst bijgevolg na te gaan of deze ontwikkelingen noodzakelijk zijn gezien deze producten niet meer gebruikt worden. In opvolging van de vorige WG BG, vraagt de Voorzitter van de WG BG dan ook aan de leden hun positie te kennen te geven omtrent het behoud of verwijderen van deze bijlages.

De leden van de WG BG hebben geen sterke voorkeur voor de ene of de andere optie. FEBELIEC deelt wel mee liever geen contractuele opties te verwijderen uit het toegangscontract.

De Voorzitter van de WG BG stelt als compromis voor dat de bijlages 10 en 11 contractueel behouden blijven maar dat Elia niet proactief de noodzakelijke IT-ontwikkelingen zal opstarten teneinde de Transfert of Energy mogelijk te maken op deze producten. Dit impliceert dat wanneer een marktpartij bijlages 10 en/of 11 van het toegangscontract wenst te activeren en eveneens Transfer of Energy op deze producten wenst toe te passen, er een doorlooptijd noodzakelijk zal zijn van ten minste 6 maanden teneinde de noodzakelijke IT-ontwikkelingen te kunnen realiseren. Ter argumentatie van het voorgestelde compromis verwijst de Voorzitter van de WG BG naar de gebeurtenissen in het kader van het recente project 'Bidladder', waarbij Elia de nodige inspanningen heeft geleverd op zeer korte termijn het nodige in plaats te stellen maar waarbij betreurd moet worden dat tot op heden er zich geen deelnemers/marktpartijen hebben aangeboden. Dergelijke situatie is in de toekomst dan ook te vermijden.

Bijgevolg vraagt de Voorzitter van de WG BG dan ook de expliciete ondersteuning van de belangenorganisaties om deze beslissing duidelijk mee te geven aan hun leden. De leden van de WG BG gaan akkoord met het voorgestelde compromis.

Wat betreft het vervolgtraject voor de aanpassingen van het toegangscontract:

- Hierbij stelt ELIA voor om een voorstel van een finale, geconsolideerde tekst van het toegangscontract, alsook een overzicht van hoe de verschillende bemerkingen zijn meegenomen, over te maken aan de leden van de WG BG begin 2018.
- Tevens wordt er voorgesteld om eventuele mogelijke wijzigingen resulterende uit de netwerkcodes en guidelines mee op te nemen vooraleer de lancering van het formele consultatie en het daar bijkomende goedkeuringstraject op te starten

6. Diversen

6.1. Vergaderingen Q1-2018 – voorstel

De volgende vergaderingen van de WG BG in 2018 zullen doorgaan op:

- Dinsdag 23 januari 2018 om 9u30 in de kantoren van Elia
- Vrijdag 23 februari 2018 om 9u30 in de kantoren van Elia.
